

jeg naturligvis ikke forbyde mig i Betragtning af Principet, om hvilket vi, som det allerede er blevet hittret, vistnok i den store Fleerhed ere enige. Ogsaa jeg erkjender, at 10te paragraffen i Grundloven angaaende de communale Forholds Ordning først da skeer Fuldstændig, naar ethvert af Staten indsat Element udsendes af den communale Bestyrelse; men naagtet dette kan jeg ikke være med til at foresøge ved Endringsforslag at bringe nogen væsentlig Forandring tilveie i Lovforslaget, som det foreligger. Vi maae lægge Mærke til, hvad den hitherede Indenrigsminister igaar, og jeg troer ogsaa idag, hittede, at noget Saadant kunde maaskee lægge Hindringer i veien for Lovens Fremme i det Høje. Jeg veed ikke, om ærede Medlemmer ere bestemte paa at ville fremkomme med indgribende Endringsforslag; men jeg maa i saa Fald erklære, at jeg vil stemme imod dem, forudsat at ikke den hitherede Indenrigsminister skulde lade sig bevæge til at kunne gaae ind paa dem. Det kan heller ikke nægtes, at der virkelig gjøres et Fremstridt, naar dette Forslag ophøies til Lov, og navnlig maa det vel være værd at lægge Mærke til, at Lovforslaget aldeles hæveder den Ansættelse om Sognepræstens Stilling til de communale Anliggender, Fattig- og Skolevæsenet, som var den fremherskende i det Udvalg, som i den 16de Samling blev nedsat i denne Sag, og hvoraf jeg havde den Ære at være Medlem. Hvad Præsternes fremtidige Stilling angaaer til det communale Fattig- og Skolevæsen, som den vil blive efter dette Lovforslag, maa det være mig tilladt at hittede et Par Ord. Der er alt sagt saa Meget derom; men netop da jeg er Præst, turde det maaskee ogsaa være mig tilladt at udtale mig derom. Man har været enig i, at Sognepræstens Fjernelse fra disse Forhold kunde være uanstændig; man har sagt, at man skulde see at blive fri for ham; med mere velvillige Udtryk har man sagt, at man skulde see at fritage ham for det Arbejde, han dermed havde, og jeg skal erklære, at jeg er fuldstændig enig med de ærede Talere i denne Henseende; jeg maa i denne Retning give Lovforslaget mit fulde Bifald. En communal Selvstændighed kan ikke bestaae med en paatvungen Formand i saa vigtige Anliggender,

som Fattig- og Skolevæsenet ere; og jeg troer desuden ogsaa, at Præsterne selv, som det ærede Medlem for Thisted Amts 4de Valgkreds (Schjorring) hittede, baade Præsterne i Almindelighed, og ogsaa de Præster, som endnu ikke have det rette Syn for Betydningen af Communerens Selvstændighed, ville med Glæde see sig fritagne for en stor Deel ubehagelige, høist vanskelige og ansvarfulde Forretninger. Om det frie Fattigvæsen derved vil bringes i en mere blomstrende Tilstand, saaledes som det fibnævnte ærede Medlem meente, eller om det maaskee endog vil finde en større Hindring for sin Udvikling i det tvungne Fattigvæsen, naar Præsterne ikke mere have Deel i dets Bestyrelse, det er et Spørgsmaal, som Erfaringen vil besvare os. I hvert Tilfælde maa man stræbe at løse den dobbelte Opgave paa saa god en Maade som muligt. Det ærede Medlem for Ribe Amts 2den Valgkreds (Rosenørn) var ikke fornøiet med Bestemmelsen i § 1 om, at Præsterne skulde være valgbare; han meente, at Præsterne af Hensyn til deres geistlige Kaldf skulde have Ret til at erklære, om de kunde magte Mere end de Byrder, som deres geistlige Kaldf lagde paa dem. Ganste vist maa jeg udtale min Tak til det ærede Medlem for den Agtelse og Kjærlighed for den geistlige Virksomhed, som ligger til Grund for en saadan Udtalelse; men jeg skal dog tillade mig at bemærke, at saadanne Præster, der ere saa fremmede for det Communale, det Verdslige og Jordiske, at de ere aldeles optagne af deres geistlige Kaldf Virksomhed, ville allerede forud være kjendte som saadanne af Communen, og der vil ingen Fare være for, at Communerne skulde ville lægge nogen Deel af deres Anliggenders Bestyrelse i en Mandes Hænder, der alene er hjemme i det Aandelige og kjender saa Lidt til det Tidelige, at han ikke med Nytte kunde virke for Communen. Paa den anden Side er det unægteligt, at der findes Præster, som med Interesse og Byst arbejde i saadanne Sager, og som kunne gjøre det uden at tabe deres geistlige Kaldf af Sigte. Der er endnu en Bemærkning, jeg vil gjøre i den samme Anledning. Der gives Præster, som af Byst til Magelighed ville kunne afgive en saadan Erklæring om, at de have nok at gjøre med